

HERSTELD HERVORMDE KERK

Ordinantie 16

In tweede lezing vastgesteld door de generale synode op 15 en 16 juni 2012

16. Ordinantie voor de kerkelijke financiën en goederen

I Het college van kerkvoogden

Artikel 1 Het college van kerkvoogden

II De gemeente

Artikel 2 De rechtspersoonlijkheid

Artikel 3 Eigendom gelden en goederen van de gemeente

Artikel 4 De vertegenwoordiging van de gemeente in en buiten rechte

III De werkwijze van het college van kerkvoogden

Artikel 5 De werkwijze van het college van kerkvoogden

Artikel 6 Verhouding college van kerkvoogden en kerkenraad

Artikel 7 Het college van kerkvoogden in centrale gemeenten

IV De zorg voor de gelden en goederen van de gemeente

Artikel 8 De bijdragen van de leden

Artikel 9 Het beheren van gelden en goederen

Artikel 10 De taak van de beheerders

Artikel 11 Aansprakelijkheid van de beheerders

V Organisatie van het toezicht

Artikel 12 Het doel van het toezicht

Artikel 13 Toezicht op kerkelijke gelden en bezittingen

Artikel 14 Het toezicht op de gebouwen

Artikel 15 De begroting

Artikel 16 De rekening

VI Archivering

Artikel 17 De kerkelijke archieven

VII De generale financiën

Artikel 18 De commissie toezicht en financiën

Artikel 19 De zorg voor de generale financiën

Artikel 20 De kas voor het algemeen kerkenwerk

Artikel 21 Generale fondsen

Artikel 22 Het quotum

Artikel 23 Autorisatie

Artikel 24 Stichtingen

VIII Wijziging ordinantie

Artikel 25 Informatie en advies

Overgangsbepalingen

16. Ordinantie voor de kerkelijke financiën en goederen

I Het college van kerkvoogden

Artikel 1 Het college van kerkvoogden

1. De gemeente, eigenaresse van de door haar verkregen goederen, is gehouden deze te beheren en aan te wenden ten dienste van:
  - de instandhouding van de bij de gemeente gevestigde predikantsplaats(en), en
  - het pastoraat en catechese, en
  - de voorziening in de gebouwen of lokalen voor de kerkdiensten, en
  - haar overige stoffelijke en vermogensrechtelijke belangen, voor zover niet van diaconale aard.
2. De zorg voor alle stoffelijke en vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente, voor zover niet van diaconale aard, is toevertrouwd aan het college van kerkvoogden.
3. Het college van kerkvoogden heeft in het bijzonder tot taak:
  - het voorzien in de stoffelijke en vermogensrechtelijke belangen van de gemeente;
  - het voorbereiden en opstellen van de begroting en de rekening van de gemeente;
  - het zorg dragen voor de geldwerving;
  - het regelen van de wijze van gebruik van de kerkgebouwen en andere kerkelijke gebouwen ten dienste van de gemeente;
  - het bepalen en het uitvoeren van het gemeentelijk personeelsbeleid;
  - het beheren van de goederen, waaronder gelden, gebouwen en andere vermogensbestanddelen van de gemeente;
  - het namens of ten behoeve van de kerkenraad bijhouden van de registers van gemeenteleden en van de doop-, de lidmaten- en de trouwboeken;
  - het zorg dragen voor de financiële regelingen de gemeente betreffende;
  - het bijhouden van het begrafenisboek, indien een begraafplaats wordt beheerd.
4. Het college van kerkvoogden kan worden gevormd op de volgende wijzen:
  - a. uitsluitend met door de kerkenraad tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen, ofwel
  - b. met (een) door de kerkenraad tot kerkvoogd aangewezen ouderling(en), aangevuld met (een) rechtstreeks door de lidmaten verkozen kerkvoogd(en) die niet tevens ambtsdrager (hoeft) hoeven te zijn, ofwel:
  - c. met door het college van notabelen verkozen kerkvoogden, die niet tevens ambtsdrager hoeven te zijn, ofwel
  - d. met door de lidmaten (eventueel op voordracht van het college van notabelen) verkozen kerkvoogden, die niet tevens ambtsdrager hoeven te zijn.
5. Het college van kerkvoogden kan bij de vorming van een nieuwe gemeente, als bedoeld in ordinantie 2-4, worden gevormd op één van de in lid 4 beschreven wijzen.
6. Bij de vorming van een nieuwe gemeente wordt de in lid 5 bedoelde keuze gemaakt in een vergadering van de tot stemmen bevoegde lidmaten, welke bijeen wordt geroepen door en gehouden wordt onder leiding van het breed moderamen van de classicale vergadering, overeenkomstig ordinantie 2-4-6.
7. Voor het eerst in het jaar 2024 en vervolgens na het verstrijken van een periode van twaalf kalenderjaren zal een vergadering worden gehouden van de tot stemmen bevoegde lidmaten, waarin voor de komende periode van twaalf kalenderjaren wordt vastgesteld op welke wijze het college van kerkvoogden zal worden gevormd. In deze vergadering wordt schriftelijk gestemd en beslist bij volstreekte meerderheid.
8. De wijze waarop het college van kerkvoogden overeenkomstig lid 4, onderdeel a of b, wordt samengesteld dient te blijken uit de plaatselijke regeling als bedoeld in ordinantie 1-3-4.

Ordinantie 16

9. De wijze waarop het college van kerkvoogden overeenkomstig lid 4, onderdeel c of d, wordt samengesteld dient - met inachtneming van het bepaalde in de leden 10 tot en met 14 van dit artikel - te blijken uit het door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten vast te stellen plaatselijk reglement.
10. Het plaatselijk reglement voor een college van kerkvoogden samengesteld overeenkomstig lid 9 dient in ieder geval een regeling te bevatten omtrent:
  - a. de datum waarop het reglement in de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten is vastgesteld en de datum waarop het in werking is getreden;
  - b. de wijze van verkiezing, samenstelling, defungeren, besluitvorming, taken en bevoegdheden van het college van kerkvoogden (en van notabelen);
  - c. de wijze waarop door het college van kerkvoogden (aan het college van notabelen) jaarlijks verantwoording wordt afgelegd van het beheer;
  - d. de wijze van besluitvorming omtrent het beheer van de kerkelijke goederen van de gemeente ten dienste van de bij die gemeente gevestigde predikantsplaats(en), het pastoraat en de catechese;
  - e. een algemene geschillenregeling. In dezen hebben de in ordinantie 19 genoemde commissies geen bevoegdheid;
  - f. het ten minste twee keer per jaar voeren van op overeenstemming gericht overleg tussen de kerkenraad en het college van kerkvoogden gericht op de gezamenlijke belangen van de gemeente;
  - g. de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in ordinantie 16-1-7;
  - h. de wijze waarop het plaatselijk reglement is aangenomen en kan worden gewijzigd.
11. Het vaststellen en wijzigen van het plaatselijk reglement als bedoeld in ordinantie 16-1-10-h. is de bevoegdheid van de vergadering van de volgens het plaatselijke reglement tot stemmen bevoegde lidmaten, een en ander voor zover zij daarbij niet in strijd komt met dit artikel van deze ordinantie.
12. Het college van kerkvoogden dat is samengesteld overeenkomstig ordinantie 16-1-4- c. of d. verschaft de kerkenraad een exemplaar van het vigerend plaatselijk reglement.
13. Indien het overleg als bedoeld in ordinantie 16-1-10-f vóór de datum van het volgende overleg niet leidt tot overeenstemming is sprake van een geschil en zijn zowel de kerkenraad als het college van kerkvoogden bevoegd dit geschil voor te leggen aan drie adviseurs, waarvan elk van de partijen er alsdan één benoemt en de derde wordt benoemd door de twee door de afzonderlijke partijen benoemde adviseurs gezamenlijk. Deze adviseurs beslissen schriftelijk bij wijze van bindend advies. In dezen hebben de in ordinantie 19 genoemde commissies geen bevoegdheid.
14. De artikelen 5 tot en met 17 van deze ordinantie hebben uitsluitend betrekking op het college van kerkvoogden gevormd overeenkomstig ordinantie 16-1-4-a of 16-1-4-b.

II De gemeente

Artikel 2 De rechtspersoonlijkheid

1. De tenaamstelling van eigendommen en rechten van de gemeente geschiedt ten name van de Hersteld Hervormde Gemeente te ...<plaatsnaam>...
2. De gemeente heeft rechtspersoonlijkheid.
3. In centrale gemeenten hebben de wijkgemeenten géén rechtspersoonlijkheid.
4. Een buitengewone wijkgemeente, als bedoeld in ordinantie 2-11 heeft rechtspersoonlijkheid.

Artikel 3 Eigendom gelden en goederen van de gemeente

1. Wanneer een gemeente om reden van Schrift en belijdenis haar plaats in de kerk wil verlaten, blijven gelden en goederen eigendom van deze gemeente.

Ordinantie 16

2. Een voornemen tot een besluit als bedoeld in lid 1 kan uitsluitend op de in lid 1 bedoelde grond worden genomen door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten, nadat haar ten minste dertig dagen van te voren daartoe een schriftelijk en gemotiveerd voorstel is gedaan door de kerkenraad.
3. Als de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten als bedoeld in lid 2 instemt met het voornemen van de kerkenraad zal door de kerkenraad ten minste drie maanden na deze vergadering van lidmaten, een nieuwe vergadering van de tot stemmen bevoegde lidmaten worden uitgeschreven.
4. Alvorens de in lid 3 bedoelde nieuwe vergadering wordt uitgeschreven, wordt door de kerkenraad en het college van kerkvoogden een gezamenlijk voorstel uitgewerkt naar aanleiding van de bespreking tijdens de lidmatenvergadering als bedoeld in lid 2. Dit gezamenlijk voorstel wordt door de kerkenraad voor advies toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering en aan het college van visitatoren-generaal, die vervolgens binnen twee maanden na ontvangst van dit verzoek schriftelijk hun advies kenbaar dienen te maken. Indien deze adviezen niet binnen genoemde termijn zijn ontvangen, kan dit niet aan de kerkenraad worden tegengeworpen.
5. Het gezamenlijk voorstel van de kerkenraad en het college van kerkvoogden, alsmede de ontvangen adviezen als bedoeld in lid 4, worden alle integraal als bijlage gevoegd bij de uitnodiging voor de nieuwe vergadering van lidmaten als bedoeld in lid 4.
6. Het breed moderamen van de classicale vergadering en het college van visitatoren-generaal worden eveneens door de kerkenraad voor deze vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten uitgenodigd en worden tijdens die vergadering in de gelegenheid gesteld hun adviezen nader toe te lichten.
7. Na bespreking van het gezamenlijke voorstel van de kerkenraad en het college van kerkvoogden en de daaromtrent gegeven adviezen wordt het voorstel in stemming gegeven. Het gezamenlijk voorstel is aangenomen indien een volstreekte meerderheid van het aantal aanwezige en tot stemmen bevoegde lidmaten dit heeft aanvaard.
8. De aanvaarding door de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten van het gezamenlijk voorstel van de kerkenraad en het college van kerkvoogden vormt de basis voor het besluit door de kerkenraad tot het verlaten van de kerk. Dit besluit dient door de kerkenraad, het college van kerkvoogden en het college van diakenen gezamenlijk te worden uitgewerkt in een regeling betreffende de beschikking over de gelden en verdere vermogensbestanddelen van de gemeente en van de diaconie van de gemeente, alsmede de wijze waarop in de kosten van de predikantsplaats wordt voorzien. In deze regeling zal op basis van de beginselen van redelijkheid en billijkheid ook een voorziening dienen te worden getroffen voor die lidmaten die tot de kerk willen blijven behoren.
9. Het besluit van de kerkenraad tot het verlaten van de kerk, dient een datum te bevatten waarop het besluit zijn uitvoering krijgt. Het breed moderamen van de classicale vergadering is gehouden vóór die datum de grenzen van de aangrenzende gemeenten opnieuw vast te stellen.
10. a. Indien:
  - om reden van de grond als bedoeld in lid 1 de kerkenraad geen voorstel doet aan de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten als bedoeld in lid 2 en
  - meer dan een vierde deel van de tot stemmen bevoegde lidmaten schriftelijk bij de kerkenraad kenbaar maakt zich op de positie van de gemeente ten opzichte van de kerk te willen beraden en uiteindelijk de kerk wenst te verlaten,is de kerkenraad gehouden om met deze lidmaten een vergadering te beleggen.
- b. Voorafgaand aan deze vergadering wordt door de kerkenraad advies gevraagd aan het breed moderamen van de classicale vergadering en aan het college van visitatoren-generaal, die vervolgens binnen twee maanden na ontvangst van dit verzoek schriftelijk hun advies kenbaar dienen te maken. Indien deze adviezen niet binnen genoemde termijn zijn ontvangen, kan dit niet aan de kerkenraad worden tegengeworpen.

Ordinantie 16

Het in lid 6 bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

- c. Als na deze vergadering nog steeds ten minste een vierde deel van de tot stemmen bevoegde lidmaten van de gemeente de kerk wil verlaten is de kerkenraad, met het college van kerkvoogden en het college van diakenen gezamenlijk, gehouden om met inachtneming van de beginselen van redelijkheid en billijkheid een regeling als bedoeld in lid 8 te treffen voor deze lidmaten die niet meer tot de kerk willen blijven behoren.
11. Indien de kerkenraad wel een voorstel als bedoeld in lid 2 van dit artikel aan de vergadering van tot stemmen bevoegde lidmaten voorlegt, maar minder dan de helft doch meer dan een vierde deel van de tot stemmen bevoegde lidmaten dit voorstel steunt, is het bepaalde in de leden 8 en 10 omtrent de voor deze lidmaten te treffen regeling van overeenkomstige toepassing.
12. Indien omtrent de regeling als bedoeld in lid 8, 10 of 11 geen overeenstemming bereikt kan worden, wordt de regeling ter beoordeling voorgelegd aan vijf adviseurs die niet tot de gemeente behoren. Twee adviseurs worden benoemd door het college van kerkvoogden en het college van diakenen gezamenlijk en twee adviseurs worden benoemd door de lidmaten ten gunste van wie de regeling wordt getroffen. De vijfde adviseur wordt benoemd door de vier door de afzonderlijke partijen benoemde adviseurs gezamenlijk. Deze adviseurs beslissen schriftelijk bij wijze van bindend advies.

Artikel 4 De vertegenwoordiging van de gemeente in en buiten rechte

1. De gemeente wordt in alle vermogensrechtelijke zaken, voorzover niet van diaconale aard, in en buiten rechte vertegenwoordigd door het college van kerkvoogden.
2. Het college van kerkvoogden is daarbij bevoegd tot het verrichten van alle rechtshandelingen.
3. Ter uitvoering van een besluit van het college van kerkvoogden wordt de gemeente tegenover derden gebonden door de handtekening van de voorzitter en de secretaris van het college van kerkvoogden, terwijl bij belet of ontbreken van dezen het college van kerkvoogden uit zijn midden en anders uit de kerkvoogden van de wijkgemeenten tijdelijk schriftelijk één of meer plaatsvervangers aanwijst.
4. Indien alle plaatsen in een college van kerkvoogden vacant zijn, voorziet bij een gemeente als bedoeld in ordinantie 16-1-4-a. en b. de kerkenraad en in een gemeente als bedoeld in ordinantie 16-1-4-c. en d. het college van notabelen in plaatsvervangers.

III De werkwijze van het college van kerkvoogden

Artikel 5 De werkwijze van het college van kerkvoogden

1. De werkwijze van het college van kerkvoogden wordt nader geregeld bij plaatselijke regeling als bedoeld in ordinantie 16-1-8.
2. De plaatselijke regeling wordt vastgesteld door de (centrale) kerkenraad, op voorstel van en in overleg met het college van kerkvoogden.
3. De plaatselijke regeling wordt gedurende acht dagen na vaststelling door de (centrale) kerkenraad ter inzage gelegd voor de lidmaten, die gedurende die termijn bezwaren kunnen indienen bij het breed moderamen van de classicale vergadering en treedt in werking zodra de goedkeuring van dit breed moderamen is verkregen.
4. De wijze van benoeming van de voorzitter en secretaris van het college van kerkvoogden, alsmede van de administrerend kerkvoogd wordt vastgelegd in de plaatselijke regeling. De functie van secretaris en administrerend kerkvoogd kunnen niet in één persoon verenigd zijn.
5. Ten aanzien van de kerkvoogd die géén ambtsdrager is op het moment dat hij in de situatie als bedoeld in ordinantie 16-1-4-b tot kerkvoogd wordt gekozen, gelden de bepalingen van ordinantie 3 omtrent verkiesbaarheid, verkiezing, zittingstijd en herkiesbaarheid.

Artikel 6 Verhouding college van kerkvoogden en kerkenraad

1. Het college van kerkvoogden werkt in overleg met en in verantwoordelijkheid aan de kerkenraad in zijn geheel, tenzij de kerkenraad ten aanzien van bepaalde delen van het kerkvoogdelijke werk, of van bijzondere zaken op kerkvoogdelijk terrein, van dit overleg afziet, in welk geval het college van kerkvoogden aan de kerkenraad niettemin over zijn beleid verantwoording schuldig blijft.
2. De taken genoemd in ordinantie 16-1-3 zijn opgedragen aan het college van kerkvoogden, tenzij de in ordinantie 16-1-8 genoemde plaatselijke regeling anders bepaalt.

Artikel 7 Het college van kerkvoogden in centrale gemeenten

1. In de wijkgemeente vormen de tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen en – indien volgens de plaatselijke regeling van toepassing - de kerkvoogden van de wijkgemeente samen de wijkraad van kerkvoogden, welke zijn werkzaamheden onderling verdeelt.
2. De wijkraad van kerkvoogden verzorgt de specifieke wijkgebonden kerkvoogdijzaken en beheert daartoe een wijkkas. Van deze wijkgebonden kerkvoogdijzaken en van het beheer van de wijkkas legt de wijkraad van kerkvoogden verantwoording af aan het college van kerkvoogden en aan de wijkkerkenraad.
3. In een centrale gemeente is er één college van kerkvoogden, bestaande uit de tot kerkvoogd aangewezen ouderlingen en - indien volgens de plaatselijke regeling van toepassing - de kerkvoogden van de wijkgemeenten. Bij plaatselijke regeling wordt de grootte van het college van kerkvoogden vastgesteld en indien van toepassing, de wijze van afvaardiging vanuit de wijkraden.
4. De taken genoemd in ordinantie 16-1-3 zijn opgedragen aan het college van kerkvoogden, tenzij de plaatselijke regeling anders bepaalt.
5. Bij plaatselijke regeling wordt de verdeling van taken, bevoegdheden en financiële lasten tussen het college van kerkvoogden en de wijkraden van kerkvoogden geregeld, met dien verstande dat het bijhouden van boeken en registers, alsmede het voeren van de financiële administratie van de centrale gemeente en de wijkgemeenten geschiedt door het college van kerkvoogden, behoudens voor zover hieromtrent in de plaatselijke regeling anders wordt bepaald ten aanzien van de wijkgebonden zaken.

IV De zorg voor (en het beheer van) de gelden en goederen van de gemeente

Artikel 8 De bijdragen van de leden

1. Het college van kerkvoogden stelt de leden van de gemeente in de gelegenheid hun deel te dragen in de geldelijke lasten van de gemeente en wel
  - door inzameling in de kerkdiensten,
  - door periodieke bijdragen,
  - door een vergoeding te vragen voor bepaalde diensten, en
  - door op andere wijze bijstand te vragen.
2. Indien een gemeentelid niet bereid is zijn aandeel in de lasten van de gemeente te dragen, wordt door één of meer vertegenwoordigers van het college van kerkvoogden overleg gevoerd met het consistorie over de mogelijkheden om hem te wijzen op zijn Bijbelse verantwoordelijkheid als lid van de gemeente, teneinde hem tot een beter inzicht daarin te brengen.

Artikel 9 Erfenissen en legaten

1. Indien aan een gemeente in enig jaar een erfenis of legaat wordt uitgekeerd, wordt het ontvangen bedrag in de rekening van het betreffende jaar als zodanig verantwoord.

Ordinantie 16

2. Schenkingen, erfstellingen of legaten aan een centrale gemeente strekken ten behoeve van die gemeente in haar geheel, tenzij door de schenker of erflater nadrukkelijk is bepaald dat zij moeten worden aangewend ten behoeve van een bepaalde wijkgemeente.
3. Erfenissen kunnen slechts aanvaard worden onder het voorrecht van boedelbeschrijving. Bij schenkingen of legaten waaraan een last is verbonden vergewist het college van kerkvoogden zich bij de notaris vóór aanvaarding daarvan of zij uitvoering kan en wil geven aan de last.

Artikel 10 De taak van de beheerders

1. De beheerders van kerkelijke goederen, voor zover niet van diaconale aard, hebben tot taak:
  - de onder hun beheer staande goederen zorgvuldig te beheren en te onderhouden;
  - de maatregelen te treffen waardoor redelijkerwijze verwaarlozing, beschadiging of verlies van die bezittingen voorkomen wordt;
  - de daarvoor in aanmerking komende goederen naar behoren tegen schade te beschermen;
  - waar nodig en mogelijk over te gaan tot de vorming van een reservefonds voor buitengewoon onderhoud of andere te verwachten buitengewone uitgaven, welk fonds afzonderlijk in de rekening en verantwoording tot uitdrukking wordt gebracht.
2. De beheerders dragen bij de uitoefening van hun taak zorg voor:
  - het geregeld bijhouden van een behoorlijke financiële administratie;
  - het bijhouden van een gespecificeerde staat van bezittingen en schulden;
  - de tijdige inning van de te ontvangen gelden;
  - een goede bewaring van de aan hen toevertrouwde waarden;
  - het beleggen van gelden;
  - het opmaken van begroting en rekening;
  - het regelmatig en nauwkeurig bijhouden van de doop-, lidmaten- en trouwboeken en het kerkelijk ledenregister.
3. Voor alle beheerders geldt dat het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar.

Artikel 11 Aansprakelijkheid van de beheerders

De beheerders zijn - behoudens persoonlijke disculpatie - gezamenlijk verantwoordelijk voor schade, voortvloeiende uit achteloosheid, verzuim of kwade trouw, onverminderd ieders aansprakelijkheid naar burgerlijk recht.

V Organisatie van het toezicht

Artikel 12 Het doel van het toezicht

1. Het toezicht heeft ten doel te waken over de stoffelijke aangelegenheden van gemeenten en kerk.
2. Het toezicht betreft de kerkelijke bezittingen en financiën en wordt mede dienstbaar gemaakt aan het bijeenbrengen van gegevens ten behoeve van de kerkelijke statistiek.
3. Het toezicht op de kerkelijke bezittingen strekt mede tot behoud en overlevering aan volgende generaties van algemeen cultuurbezit.
4. Gegevens, die ten behoeve van het toezicht worden verstrekt, worden zonder toestemming van de betrokken beheerders niet aan derden meegedeeld.
5. Ieder, die krachtens ambt, functie of dienstbetrekking omtrent deze gegevens wetenschap verkrijgt is tot geheimhouding daarvan verplicht tegenover allen die niet tot kennisneming daarvan gerechtigd zijn.

Artikel 13 Toezicht op kerkelijke bezittingen en gelden

1. Het toezicht op kerkelijke bezittingen en gelden wordt uitgeoefend door de commissie toezicht en financiën.

Ordinantie 16

2. Het toezicht van de commissie toezicht en financiën strekt zich uit over alle kerkelijke lichamen, organen en administraties, voor zover niet van diaconale aard.
3. Een lid van de commissie toezicht en financiën neemt in dat lichaam geen deel aan de behandeling van, of aan de beslissing over, zaken waarbij hij zelf, of zijn echtgenote, dan wel een bloed- of aanverwant van hem tot in de derde graad, hetzij door het lidmaatschap van, of andere verantwoordelijkheid voor het onder toezicht staande lichaam, hetzij door enig ander persoonlijk of zakelijk belang, betrokken is.

Artikel 14 Het toezicht op de gebouwen

1. Indien bij een onder toezicht staand kerkelijk lichaam of orgaan, dan wel bij een onder toezicht staande administratie, de wenselijkheid wordt gevoeld om te komen tot het aankopen, bouwen, ingrijpend verbouwen/uitbreiden/restaureren, dan wel afbreken van een gebouw of een bestanddeel daarvan, wordt door de beheerders géén uitvoering gegeven aan plannen daartoe, als niet tevoren:
  - voor de daaraan verbonden uitgaven een post in de begroting is opgenomen, en
  - op deze begrotingspost het advies is verkregen van de commissie toezicht en financiën.
2. De in het eerste lid bedoelde voornemens worden, met een kostenberekening, alsmede met voorstellen over de wijze waarop in de dekking van deze uitgaven zal worden voorzien, ingediend bij de commissie toezicht en financiën, die het oordeel kan vragen van de bouwcommissie.
3. Deze bouwcommissie telt ten minste drie leden, benoemd door de commissie toezicht en financiën, die de generale synode over deze benoeming informeert.
4. De bouwcommissie is verantwoording schuldig aan de commissie toezicht en financiën.
5. Indien het project - voor zoveel nodig gewijzigd met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 6-4-2 - en de wijze, waarop in de dekking van de uitgaven daarvoor zal worden voorzien, een positief advies van de commissie toezicht en financiën hebben verkregen, geeft de commissie toezicht en financiën daarvan schriftelijk kennis aan de beheerders.

Artikel 15 De begroting

1. Telkenjare komen voor 1 september het moderamen van de (centrale) kerkenraad en (een afvaardiging van) het college van kerkvoogden bijeen om te overleggen over
  - a. de begroting van de kerkvoogdelijke uitgaven in het eerstvolgende kalenderjaar en de wijze waarop in de dekking daarvan dient te worden voorzien;
  - b. hetgeen van de gemeente zal worden gevraagd ten behoeve van het kerkelijk zendingswerk;
  - c. het aantal, het tijdstip en de bestemming van de in het eerstvolgende kalenderjaar te houden collecten.
2. De vaststelling van het collecterooster, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, geschiedt door de kerkenraad. In centrale gemeenten geschiedt dit door de centrale kerkenraad, behoudens indien en voor zover zulks bij plaatselijke regeling aan de wijkkerkenraden is overgedragen.
3. Nadat het in het eerste lid van dit artikel bedoelde overleg heeft plaatsgevonden stelt het college van kerkvoogden een ontwerpbegroting betreffende zijn werkterrein vast, welk ontwerp voor 1 oktober ter goedkeuring en definitieve vaststelling aan de (centrale) kerkenraad wordt toegezonden, die het in een voor 1 november te houden (centrale) kerkenraadsvergadering behandelt.
4. Indien de (centrale) kerkenraad wijzigingen in de ontwerpbegroting wil aanbrengen geschiedt dat niet dan ná overleg met het college van kerkvoogden, waarna de begroting door de (centrale) kerkenraad wordt vastgesteld.
5. Als tussen de (centrale) kerkenraad en het college van kerkvoogden géén overeenstemming wordt bereikt over de ontwerpbegroting, wordt het geschil door de (centrale) kerkenraad voorgelegd aan de commissie toezicht en financiën die ter zake een bindend advies geeft.

Ordinantie 16

6. Na vaststelling van een begroting als in dit artikel bedoeld, wordt een samenvatting daarvan door het college van kerkvoogden in de gemeente gepubliceerd en wordt deze begroting in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd.
7. Door gemeenteleden kunnen tegen de vastgestelde begroting, binnen veertien dagen na afloop van de termijn van de ter inzage legging, schriftelijk en gemotiveerd bezwaren worden ingediend bij de (centrale) kerkenraad.
8. De (centrale) kerkenraad beslist op de ingebrachte bezwaren, nadat het college van kerkvoogden daarover is gehoord, dat zich daarin desgewenst door de commissie toezicht en financiën kan laten adviseren.
9. Voor het aanbrengen van wijzigingen in de vastgestelde begroting, als uitvloeisel van een beslissing op ingebrachte bezwaren als bedoeld in lid 7, is het bepaalde in de voorafgaande leden van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16 De rekening

1. Telkenjare vóór 1 mei, stelt het college van kerkvoogden een ontwerprekening van baten en lasten alsmede een balans betreffende zijn werkterrein vast.
2. De ontwerprekening wordt vervolgens ter goedkeuring en definitieve vaststelling aan de (centrale) kerkenraad aangeboden.
3. Indien vanwege het bepaalde in lid 2 de (centrale) kerkenraad wijzigingen in de ontwerprekening wil aanbrengen, geschiedt dat niet dan in overleg met het college van kerkvoogden. Wanneer vervolgens overeenstemming bestaat over de ontwerprekening wordt deze door de (centrale) kerkenraad vastgesteld.
4. Als tussen de (centrale) kerkenraad en het college van kerkvoogden géén overeenstemming wordt bereikt over de ontwerprekening, wordt het geschil door de (centrale) kerkenraad voorgelegd aan de commissie toezicht en financiën die ter zake een bindend advies geeft.
5. Na vaststelling van de rekening door de (centrale) kerkenraad wordt deze in afschrift en ter kennisname door het college van kerkvoogden toegezonden aan de commissie toezicht en financiën.
6. Na vaststelling van een rekening als in dit artikel bedoeld, wordt een samenvatting daarvan door het college van kerkvoogden in de gemeente gepubliceerd en wordt de vastgestelde rekening in haar geheel gedurende ten minste vijf werkdagen ter inzage gelegd.

VI Archivering

Artikel 17 De kerkelijke archieven

1. Onder kerkelijke archieven worden verstaan en begrepen de archieven:
  - a. van de gemeenten;
  - b. van de meerdere ambtelijke vergaderingen;
  - c. van de organen van bijstand van deze ambtelijke vergaderingen;
  - d. van de brede ministeria;
  - e. van het college van kerkelijke hoogleraren en docenten;
  - f. van rechtspersonen, welke bestuurders of beheerders door een kerkelijk lichaam worden benoemd of krachtens een kerkelijk ambt of kerkelijke functie als zodanig optreden;
  - g. van andere lichamen of personen in gemeenten of kerk door de commissie toezicht en financiën om bijzondere overwegingen met name hiertoe aangewezen.
2. De stukken welke in elk geval in het kerkelijk archief bewaard moeten worden zijn:
  - de notulen van de vergaderingen;
  - de ingekomen brieven en stukken, alsmede de kopieën van de uitgegane brieven, voor zover het belang van de inhoud dit redelijkerwijze gewenst doet zijn;
  - de afgelegde doop-, lidmaten- en trouwboeken met de duplicaten daarvan;
  - de goedgekeurde rekening van inkomsten en uitgaven;

Ordinantie 16

- de bouwplannen en tekeningen voor kerkgebouwen, pastorieën en andere kerkelijke gebouwen.
- 3. De verantwoordelijkheid voor de vorming, bewaring, instandhouding, aanvulling en raadpleging van het archief berust bij diegenen, die tezamen als breed moderamen, moderamen of bestuur in een bepaald lichaam of bestuur belast zijn met de zorg voor de lopende werkzaamheden van dat lichaam, terwijl de daadwerkelijke verzorging van het archief rust op de secretaris, of degene die onder een andere naam de werkzaamheden verricht die gewoonlijk door een secretaris worden verricht.
- 4. De bewaring van de archieven geschiedt zodanig, dat hun ongeschonden instandhouding zoveel mogelijk verzekerd is.

VII De generale financiën

Artikel 18 De commissie toezicht en financiën

1. De commissie toezicht en financiën is een orgaan van bijstand van de generale synode als bedoeld in ordinantie 1-21-1.
2. De commissie toezicht en financiën bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven, door de generale synode, uit de lidmaten der kerk, benoemde leden.
3. De leden van de commissie toezicht en financiën zijn tweemaal terstond herkiesbaar.
4. De commissie toezicht en financiën kiest zich uit haar midden, telkens voor het lopende kalenderjaar, een voorzitter, een vice-voorzitter en een secretaris terwijl zij voor elk hunner tevens een plaatsvervanger - eveneens uit haar midden - kan kiezen.
5. De commissie toezicht en financiën laat zich bij de uitvoering van haar werkzaamheden bijstaan door de directeur van het kerkelijk bureau, als bedoeld in ordinantie 1-25-2.
6. De directeur van het kerkelijk bureau heeft in de vergaderingen van de commissie toezicht en financiën een adviserende stem.

Artikel 19 De zorg voor de generale financiën

1. Eigendommen en bezittingen die een andere dan een plaatselijke bestemming hebben, worden namens de generale synode beheerd door de commissie toezicht en financiën.
2. De verzorging van de generale financiën van de kerk en het beheer van de in lid 1 bedoelde eigendommen en bezittingen geschiedt, in samenwerking tussen de verschillende delen van het kerkenwerk, door de commissie toezicht en financiën, een en ander met inachtneming van de verantwoordelijkheid van de generale synode.
3. De zorg voor de generale financiën van de kerk omvat:
  - a. het beheer en de administratie van en de beschikking over haar gelden, goederen en andere vermogensrechten, alsmede de beslissing over de besteding van haar gelden;
  - b. de verantwoordelijkheid voor het nakomen van de op haar rustende vermogensrechtelijke verplichtingen;
  - c. de zorg, voor zover daarin niet uit anderen hoofde is of moet worden voorzien, voor de financiën benodigd voor de werkzaamheden van generale en classicale kerkelijke lichamen en de met deze lichamen verbonden kerkelijke stichtingen;
  - d. het verstrekken van bijdragen en subsidies voor andere kerkelijke doeleinden;
  - e. de verwerving van gelden, benodigd voor het onder a. tot en met d. genoemde.
4. De commissie toezicht en financiën stelt telkenjare, vóór 1 november, een begroting vast van alle uitgaven, die in het eerstvolgende kalenderjaar ten laste komen van de kerk als geheel, alsmede van de gelden waarmee en de wijze waarop in de dekking van deze uitgaven wordt voorzien. De begroting wordt ter goedkeuring en definitieve vaststelling op de eerstvolgende synodevergadering aangeboden aan de generale synode.
5. Telkenjare vóór 1 juni, stelt de commissie toezicht en financiën een rekening van baten en lasten betreffende haar werkterrein vast, betrekking hebbend op het voorafgaande kalenderjaar.

Tevens stelt zij een balans vast waaruit de omvang blijkt van de aan de kerk toebehorende gelden, goederen en andere vermogensrechten, naar de toestand aan het einde van het voorafgaande kalenderjaar. De jaarrekening wordt ter goedkeuring en definitieve vaststelling op de eerstvolgende synodevergadering aangeboden aan de generale synode.

6. De kerk heeft rechtspersoonlijkheid.
7. De kerk wordt zowel in als buiten rechte tegenover derden in vermogensrechtelijke aangelegenheden, voorzover niet van diaconale aard, gebonden door de handtekeningen van de voorzitter en secretaris van de commissie toezicht en financiën, onder de voorwaarde dat de bevoegdheid daartoe blijkt uit de goedgekeurde begroting, dan wel een afzonderlijk daartoe strekkend schriftelijk besluit van het breed moderamen van de generale synode. Bij belet of ontbreken van de aangewezen leden van de commissie toezicht en financiën wijst het breed moderamen van de generale synode uit zijn midden schriftelijk tijdelijk één of meer plaatsvervangers aan.

Artikel 20 De kas voor het algemeen kerkenwerk

1. De zorg voor de financiën benodigd voor de werkzaamheden van de generale kerkelijke lichamen en de daaraan verbonden stichtingen geschiedt - voor zover daarin niet uit anderen hoofde wordt of dient te worden voorzien - met behulp van een kas voor het algemeen kerkenwerk.
2. De inkomsten van de kas voor het algemeen kerkenwerk worden gevormd door:
  - renten;
  - collecten en giften;
  - de inkomsten uit het onder verantwoordelijkheid van de generale synode uit te geven landelijk kerkblad;
  - een jaarlijks quotum, te heffen ten laste van de plaatselijke gemeenten. De commissie toezicht en financiën doet hiertoe jaarlijks een voorstel aan de generale synode;
  - andere inkomsten.
3. Voor zover daarin niet uit anderen hoofde wordt of dient te worden voorzien, worden in ieder geval ten laste van deze kas gebracht:
  - a. de kosten van het kerkelijk bureau;
  - b. de kosten van het landelijk kerkblad;
  - c. vergaderkosten van de generale synode en haar organen van bijstand;
  - d. de kosten van de opleiding en vorming van predikanten;
  - e. de bijdrage uit de landelijke middelen voor het zendingswerk, het evangelisatiewerk en voor de arbeid onder het Joodse volk;
  - f. de bijdrage uit de landelijke middelen voor het jeugdwerk;
  - g. de lasten verbonden aan de ten behoeve van die arbeid benodigde investeringen;
  - h. andere uitgaven ten behoeve van de werkzaamheden van de kerkelijke lichamen en de daaraan verbonden stichtingen.

Artikel 21 Generale fondsen

1. Ten behoeve van de financiering van bepaalde onderdelen van de arbeid van de kerk in al haar geledingen kunnen fondsen worden gevormd.
2. Een dergelijk fonds wordt in het leven geroepen of opgeheven bij besluit van de generale synode.
3. De beheerders van de in dit artikel genoemde fondsen doen, in overleg met de commissie toezicht en financiën, jaarlijks een voorstel aan de generale synode over de hoogte van de door de gemeenten voor deze fondsen te betalen bijdragen.

Artikel 22 Het quotum

1. De jaarlijkse bijdragen aan de kas voor het algemeen kerkenwerk, alsmede aan de in ordinantie 16-21 bedoelde fondsen, worden geheven ten laste van alle gemeenten.
2. De commissie toezicht en financiën doet hiertoe jaarlijks een voorstel aan de generale synode.
3. De hoogte van de bijdragen wordt jaarlijks vastgesteld door de generale synode met de goedkeuring en definitieve vaststelling van de begroting voor het volgende kalenderjaar.

Artikel 23 Autorisatie

1. De commissie toezicht en financiën beoordeelt de rekening van een gemeente in het kader van de noodzakelijke verlening van gevraagde autorisatie, als bedoeld in ordinantie 3-13,¹ voor het rechtsgeldig kunnen beroepen van een predikant.
2. De commissie toezicht en financiën kan naar aanleiding van de overgelegde rekening nadere informatie vragen aan het college van kerkvoogden, welke kan dienen om de solvabiliteitsverklaring, als bedoeld in ordinantie 3-13-1-b, alsnog te verkrijgen.²
3. De commissie toezicht en financiën kan naar aanleiding van de ontvangen rekening aan het college van kerkvoogden gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.
4. Dit advies dient gericht te zijn op de continuïteit van de financiële positie van de gemeente, met het oog op de instandhouding van de aan de gemeente verbonden predikantsplaats(en).

Artikel 24 Stichtingen

Indien bijzondere redenen daartoe nopen kan het college van kerkvoogden besluiten bepaalde taken, bevoegdheden, rechten of verplichtingen over te dragen aan een stichting, met inachtneming van de bepaling dat kerkelijke goederen en gelden te allen tijde moeten worden beheerd en aangewend uitsluitend ten voordele van de gemeente.

VII Wijziging ordinantie

Artikel 25 Informatie en advies

Een voorstel tot wijziging in eerste lezing van de artikelen 1 tot en met 4 en 18 tot en met 24 van deze ordinantie kan eerst dan worden aangeboden aan de generale synode, als daarover door het breed moderamen van de generale synode vooraf de colleges van kerkvoogden schriftelijk zijn geïnformeerd en in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen.

Overgangsbepalingen

1. Deze ordinantie met de daarbij behorende overgangsbepalingen treedt in werking na vaststelling daarvan door de generale synode.
2. Gemeenten
  - die tot 1 mei 2004 behoorden tot de Nederlandse Hervormde Kerk, en
  - die vermeld staan in de lijst van vrij beheer - gemeenten in het arrest van de Hoge Raad van 19 december 2003, NJ 2004, 559 en
  - waarin het functioneren van het college van kerkvoogden daarna tot 1 mei 2004 nog niet volledig was aangepast aan alle bepalingen van ordinantie 16 zoals die luiden vanaf 1 januari 1992, en
  - die in historisch en confessioneel opzicht de voortzetting zijn van deze gemeenten worden bij in werking treding van deze ordinantie aangemerkt als gemeenten als bedoeld in ordinantie 16-1-4 sub c. of d.

---

¹ 24-06-2015, verwijzing aangepast van 3-15 naar 3-13 i.v.m. wijziging van ord. 3.

² 24-06-2015, verwijzing aangepast van 3-15-1b naar 3-13-1b i.v.m. wijziging van ord. 3.

Ordinantie 16

Voor deze gemeenten is het plaatselijk reglement voor het college van kerkvoogden zoals dat door die gemeenten werd gehanteerd tot 1 mei 2004 van toepassing behoudens (noodzakelijke) wijzigingen rechtens.

3. Binnen zes maanden na de vaststelling in tweede lezing van de wijzigingen van ordinantie 16 zoals deze luidde op 1 mei 2004, conform artikel XXVIII van de kerkorde, zal in alle overige gemeenten waarop overgangsbepaling 2 niet van toepassing is een vergadering worden gehouden van tot stemmen bevoegde lidmaten met het oog op de door deze gemeenten vast te stellen vorm van beheer. Op deze vergadering is de regeling, die is opgenomen in ordinantie 16-1-7 van overeenkomstige toepassing.
4. Op zowel gemeenten als bedoeld in overgangsbepaling 2, als in overgangsbepaling 3, is de termijnregeling van ordinantie 16-1-7 van overeenkomstige toepassing.
5. Vanaf het moment dat de wijzigingen van ordinantie 16 in tweede lezing door de generale synode zijn vastgesteld en in werking zijn getreden, komen de voordien geldende bepalingen van ordinantie 16 en 18, voor zover deze het toezicht op kerkvoogdelijke aangelegenheden regelen, inclusief de daarbij behorende overgangsbepalingen en de generale regelingen die daarop betrekking hebben, te vervallen.